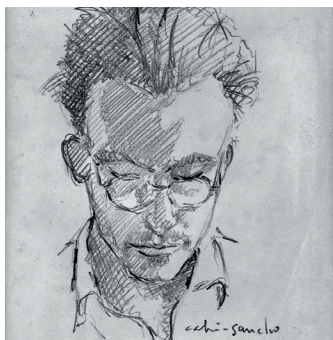

100
Josep
Cercós

Simposi:

Josep Cercós al laberint de l'avantguarda musical catalana

Dimecres 17 de desembre de 2025

Sala Nicolau d'Olwer, Institut d'Estudis Catalans;
Saló d'Actes de la Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats-CSIC
Barcelona

La trajectòria del compositor **Josep Cercós i Fransi** (1925-1989) va transcórrer per camins intricats, itineraris sinuosos i cruïlles inextricables. En plena postguerra, fou pioner de l'avantguarda musical a Catalunya i, poc després, esdevingué un dels crítics més ferotges de la modernitat que ell mateix havia contribuït a difondre a Barcelona. Ningú va conèixer les tendències post-serials amb tanta profunditat com Cercós i així es reflectí a la seva pròpia producció creativa; tanmateix, mai renuncià a la gran tradició musical, especialment la germànica, que tant venerava i que tant l'influï a les seves obres. Genuí i, alhora, contradictori, escriví tant simfonies complexes i massisses com petites peces lleugeres per espectacles escènics. Coincidint amb la celebració del centenari del seu naixement, aquest simposi es proposa redescobrir la figura de Josep Cercós, un compositor que roman tractat sense prou rigor dins la història de la música catalana del segle xx. Per això, s'exploraran noves vessants de la seva contribució i s'indicaran àmbits de recerca acadèmica que romanen verges per a la investigació, amb l'objectiu de redefinir la presència de Cercós dins del debat historiogràfic de la musicologia actual.

Direcció:

Germán Gan-Quesada, UAB

Organització:

Bernat Cabré Cercós, comissari de l'Any Josep Cercós; Helena Martín-Nieva, UPC

Modera:

Bernat Cabré Cercós

Col·laboren:

Institut
d'Estudis
Catalans

L'accés al seminari és lliure però l'aforament és limitat. És imprescindible reservar localitat tot indicant el nom i cognoms a través del correu electrònic: centenaricercos@gmail.com

L'organització lliurarà un certificat d'assistència a les persones que s'inscriguin a la sessió en modalitat presencial.

Ponents

Miquel Alsina és doctor en Musicologia per la UAB i professor agregat a la Universitat de Girona. Format al Conservatori de Badalona, ha combinat la docència en centres de secundària amb la universitària. Cofundador del grup de recerca MUSET, ha fet estades a Salamanca, Reading, Cambridge i Gloucestershire. Guardonat amb el Premi Emili Pujol (2005), centra la seva recerca en el patrimoni musical català, la didàctica de la música, formació docent i el paper transformador de la música en educació.

Josep Cabré Cercós ha estat deixeble de C. Schmidt i K. Widmer a Basilea, i de L. Arseguet a París i J. Albareda a Barcelona. Solista als conjunts de música històrica més prestigiosos, fundador del quartet La Colombina i de la Companyia Musical. Professor jubilat de Musikene a Sant Sebastià i del Conservatori de Perpinyà i director de diverses agrupacions vocals i instrumentals. Un centenar d'enregistraments són testimoni de la seva activitat amb diversos premis de la crítica especialitzada.

Carme Calvet és ballarina, mestra de ballet i coreògrafa, vídua del compositor Josep Cercós. Aprèn les primeres danses catalanes al Col·legi Santíssima Trinitat, de Gràcia, mentre s'hi diploma de comerç. Segueix dos cursos de ballet a l'Institut del Teatre i entra de ballarina a l'escola de ballet de Joan Tena, on aprèn i treballa durant tres anys. Tot seguit, continua la seva formació de ballet amb Marina Noreg, de la qual, fins al seu decés, és deixeble durant onze anys. Especialment de jove, participa com a ballarina a recitals, obres de teatre, òperes i televisió, alhora que es dedica a l'ensenyament.

Jordi Coca va començar la seva carrera literària el 1971 amb *Un d'aquells estius. (Els Lluïsos)*. Vinculat des del 1970 a l'Institut del Teatre de Barcelona com a Catedràtic de Teoria i Literatura Dramàtiques, i doctor en arts escèniques per la UAB. A més d'escriure narrativa, assaig i teatre, també ha traduït els seus autors preferits i ha dirigit espectacles. Algunes de les figures que ha estudiat han estat Brossa, Pedroló, Palau i Fabre, així com el teatre de Shakespeare, a qui ha dedicat un estudi de nou-centes pàgines: *El teatre de Shakespeare en el seu context*. Algunes de les seves obres més reconegudes són: *Mal de lluna* (Premi Documenta 1988), *La japonesa* (Premi Josep Pla 1992), *Louise. Un conte sobre la felicitat* (Premi de la Crítica 1993), *Dies meravellosos* (Premi Ciutat de Palma de novel·la Llorenç Villalonga 1995), *La falla dels ocells grecs* (Premi Ramon Muntaner 1997), *L'Emperador* (1997. Premi de la Institució de les Lletres Catalanes) i *Sota la pols* (Premi Sant Jordi 2000).

Igor Contreras és doctor en "Música, història, societat" per l'Ehess de París (2017). Fou British Academy Post-doctoral Fellow a la Universitat de Huddersfield (2018-2022) i Investigador Juan de la Cierva (Incorporació) a la UCM (2022-2025). Actualment és Investigador Ramón y Cajal a la Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats del CSIC. El seu treball examina la relació entre música i política sota el franquisme. És autor de la monografia *"Tant que les révolutions ressemblent à cela". L'avant-garde musicale sous Franco* (Éditions Horizons d'Attente, 2021).

Agustí Delgado començà els estudis de música als 19 anys a Madrid. El 1980 es trasllada a Catalunya i pren contacte amb Josep Cercós, amb qui estudia harmonia i rudiments de composició. Posteriorment ingressa al Conservatori de Barcelona, on estudia contrapunt amb Miquel Martí Guàrdia i formes musicals i principis d'orquestració amb Manuel Oltra i obté la titulació superior de llenguatge musical. Ha treballat al món de la pedagogia musical. Autor d'algunes peces per a piano, música coral i cançons.

Germán Gan-Quesada és Professor Titular de Música del Departament d'Art i Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i coordinador del Programa de Doctorat d'aquest departament. Els seus àmbits de recerca preferents són l'estudi de l'estètica musical contemporània, la història institucional i evolució tècnica de la composició musical al llarg del franquisme i els processos de recepció dels repertoris d'avantguarda a Catalunya i Espanya durant el segle xx.

Helena Martín-Nieva és musicòloga i arquitecta. Ha estat professora del Màster de Musicologia de la Universidad de La Rioja i actualment és professora d'Història de l'Art i de l'Arquitectura a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). La seva tesi doctoral explora la recepció de l'avantguarda musical i artística a la Barcelona del franquisme (UPC, 2023). Amb Igor Contreras ha estat l'editora del volum *Music and Resistance: From 1900 to the Present* (Brepols, 2022). Des de l'any 2023 és vicepresidenta de la Societat Catalana de Musicologia.

Xavier Pagès-Corella és músic d'una sòlida trajectòria caracteritzada per la seva creativitat i versatilitat. Actualment, és el director artístic i titular de l'Orquestra Julià Carbonell de les Terres de Lleida, director del Barcelona Modern Ensemble, director associat de l'Orquestra de Cambra Catalana i professor al Conservatori Superior de Música del Liceu. Va estudiar piano, composició, direcció d'orquestra i enginyeria industrial a Barcelona i Viena, i ha dirigit formacions com l'Orquestra Ciudad de Granada, l'Orquestra Simfònica d'Eivissa, la Camerata Eduard Toldrà, la Giorquestra, l'Orquestra Sinfònica Sinaloa de las Artes i la Thüringen Philharmonie. Ha estat guardonat al X Premi Internacional de Composició Musical Andrés Gaos, el XVII Concurs Internacional de Composició Musical Ciutat de Tarragona i el Concurs Mirabent Magrans i ha rebut encàrrecs d'institucions com l'Auditori de Barcelona i el Palau de la Música Catalana.

Belén Vega-Pichaco és professora Titular de la Universidad de La Rioja, Vega Pichaco és doctora en musicologia i titulada superior de violí. Les seves recerques es centren a l'anàlisi dels discursos ideològics, estètics i identitaris a la música i dansa de Cuba i Espanya al segle xx. Investigadora principal del projecte "Música, Agencia y Memoria en España y América Latina desde el giro afectivo (siglos xx-xxi)" (MICIU/AEI), és actualment professora convidada a Indiana University.

Sala Nicolau d'Olwer, Institut d'Estudis Catalans.

Carrer del Carme 47 (Barcelona)

9.00h a 9.30h	Presentació Emili Ros-Fàbregas, president de la Societat Catalana de Musicologia Bernat Cabré, comissari de l'Any Josep Cercós Jordi Alomar, director del Museu de la Música Germán Gan-Quesada, director del simposi
9.30h a 10.00h	Helena Martín-Nieva, Universitat Politècnica de Catalunya <i>Construcció historiogràfica de Josep Cercós</i>
10.00h a 10.30h	Miquel Alsina, Universitat de Girona <i>Josep Cercós i el Cercle Manuel de Falla de Barcelona (1947-1957): diàlegs, sinèrgies i oportunitats</i>
10.30h a 11.00h	Xavier Pagès-Corella, director i compositor <i>La 3a simfonia de Josep Cercós</i>
11.00h a 11.30h	Pausa cafè
11.30h a 12.00h	Germán Gan-Quesada, Universitat Autònoma de Barcelona <i>La vocació internacional de Josep Cercós: nous horitzons estètics a la dècada de 1950</i>
12.00h a 12.30h	Igor Contreras, Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats - CSIC <i>Josep Cercós y la crítica madrileña</i>
12.30h a 13.00h	Jordi Coca, escriptor i doctor en arts escèniques <i>Josep Cercós i el primer teatre independent</i>
13.00h a 13.30h	Agustí Delgado, Professor de música de l'Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar <i>La teoria musical de Josep Cercós</i>
13.30h a 15.00h	Pausa dinar
15.00h a 15.30h	Josep Cabré Cercós, baríton i director <i>Moments viscuts</i>
15.30h a 16.00h	Belén Vega-Pichaco, Universidad de La Rioja / Indiana University <i>La danza escénica en la Barcelona de posguerra: espacios, repertorios y redes</i>
16.00h a 16.15h	Carme Calvet, ballarina, mestra de ballet i coreògrafa <i>Quatre col·laboracions de ballet amb Josep Cercós</i>
16.15h a 16.30h	Paraules de cloenda del director del simposi, Germán Gan-Quesada
16.30h a 17.00h	Canvi de seu: Saló d'Actes, IMF-CSIC

Saló d'Actes, Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats-CSIC.

Carrer de les Egipcíaques 15 (Barcelona)

17.00h a 17.15h	Introducció al concert, Bernat Cabré Cercós
17.15h a 18.15h	Concert monogràfic dedicat a l'obra de Josep Cercós